

Gertrud hittar hem efter 120 år

Gertrud Ekelund född Ekströms ursprung har varit ett mysterium i närmare 120 år. Varför lämnades hon bort och vilka var hennes biologiska föräldrar? När jag påbörjade den här släktresan var jag osäker på om jag kunde lösa den, ingen annan hade ju lyckats. Men, då ska man nog lägga till att ingen före mig har försökt och om man hanterar dagens teknik och är lite klurig, då kan man få reda på det mesta. Inte kunde jag tro att det skulle bli så spännande!

Vem var den fina herre som kom med presenter till Gertrud? Emigrerade modern till USA och jobbade på cirkus och stämmer det att hon hade tvillingdöttrar? Dessa två meningar har berättats vidare ner i generation till generation, så långt att de nu nått Gertruds barnbarnsbarnbarn.

Gertrud föddes i en trolig hemfödsel den 8 september 1892 i Masthuggets församling i Göteborg och tillbringade enligt församlingsböckerna från 1890-talet sina första år på barnhem. Mest troligen Ekebackens barnhem vilket var beläget i Masthugget där Gertrud var skriven. Ekebackens barnhem var ett hem som drevs av Göteborgs fattigvård. Dit kom barn liksom Gertrud hade föräldrar som sagt ifrån sig föräldraskapet och barn vars föräldrar ej kunde ta hand om dem. I födelse-

och dopboken står Gertrud som oäkta, vilket menas med att hon föddes utanför äktenskapet.

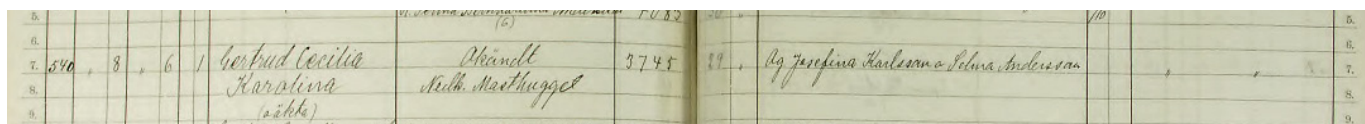
För att förhindra mord på oönskade spädbarn gavs från slutet av 1700-talet till början av 1900-talet en möjlighet för föräldrar, ensamma eller i par, att vara anonyma. Därför står det ibland i födelse- och dopböckerna *föräldrar okända* eller *moder okänd*. Vilket det gör i Gertruds fall. Men, okänd på 1890-talet betyder inte att hennes biologiska ursprung är omöjligt att söka rätt på idag. Tack vare de svenska arkiven och lite dektektivarbete så kom hennes ursprung inte att bli helt okänt.

Ekebackens barnhem

AXEL JARSON GÖTEBORG
Hörner af Södra Allé

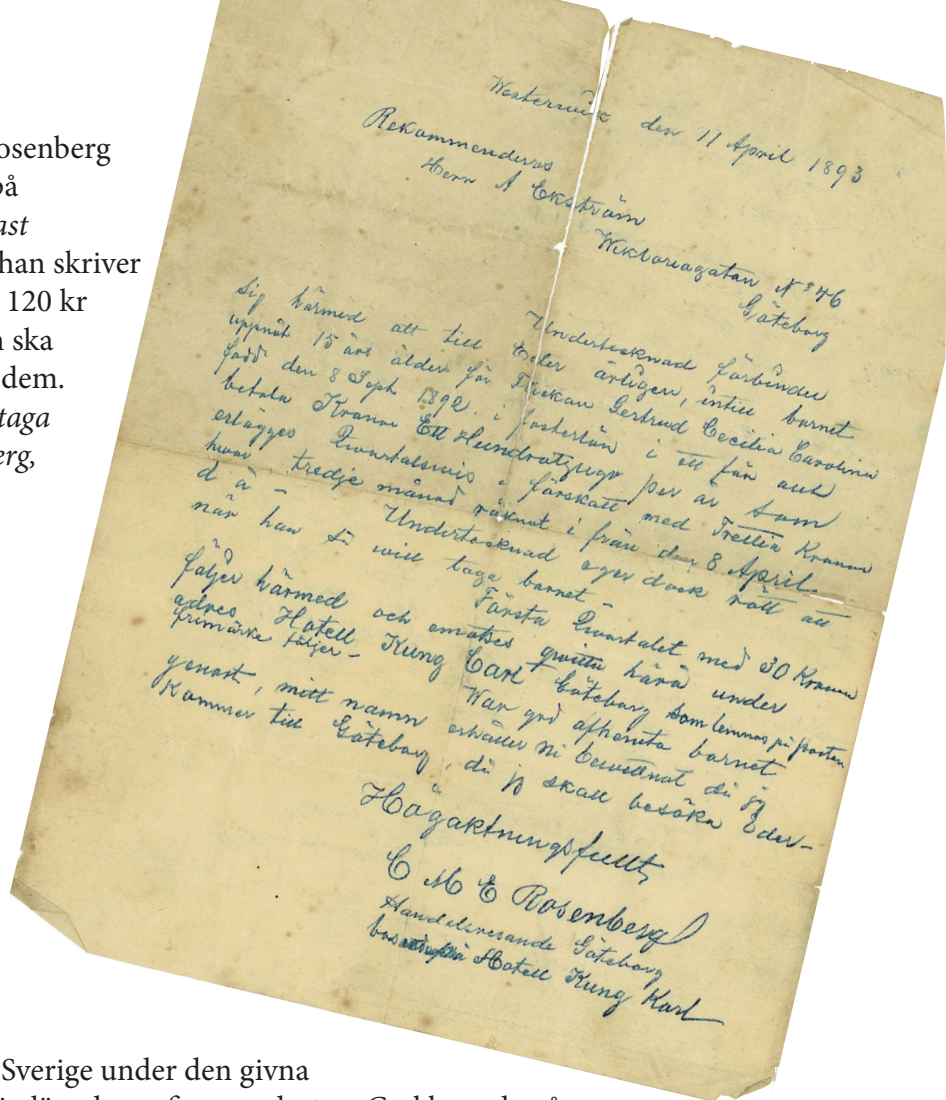
Utdrag ur födelse- och dopboken, Masthugget 1892.

Helt ensam var ändå inte Gertrud.

I april 1893 skickades ett brev från CME Rosenberg till Carl Alfred och Anna Lovisa Ekström på Wiktoriagatan 46, där han ber dem att *genast upphämta barnet Gertrud Cecilia Karolina* han skriver även att han ska betala paret fosterlön med 120 kr i kvartalet med 30 kr i förskott. Hans namn ska de få bevittnat när han kommer att besöka dem. CME understyker också att *när han så vill taga barnet*. Brevet undertecknats CME Rosenberg, *Handelsresande, Boende Hotell Kung Karl Göteborg*.

Efter lite efterforskningar finner jag att Gertruds pappa, ovan nämnda, är Carl Mårten Elof Rosenberg född i Sölvesborg 1856, son till Nils Magnus Mårtensson Rosenberg och Maria Lagerlöf. Härefter kallad Carl. Det är ett antagande att det är Carl som är fadern då handelsresande ungkarlar troligen inte gärna tog ansvar för föräldralösa småflickor.

Att det är just Carl född i Sölvesborg vet jag med med säkerhet eftersom det endast finns en Rosenberg med initialerna CME i Sverige under den givna tiden. Forskar man vidare och söker i husförslängderna finns endast en Carl boende på Hotell Kung Karl. Denna Carl har födelseort Sölvesborg 1856. Carl flyttade till dessutom till Göteborg den 23 december 1892, vid tiden var Gertrud 3 månader gammal.

Sjette roten huset N:o 10.				Adr. Nils Ericssonsgatan 103.													
Torp, lägenhet, verk och lösttillgång m. m. under öfrans nämnda fastighet.		Yrke (tjänst, ämbetsbefattning, yrke, försäknings- eller annan tjänst, eller annan yrkesbeskrifning)		Född		Gårds- eller annan fastighet		Inkomst eller öfrigt		Metall		År		Upplyst eller öfrigt		År	
Personer för och tillkommet samt familjeförhållanden, äfven personers till, om annan än den i kol. 2 angifna.		År och månad		År, dag och månad		År, dag och månad		År, dag och månad		År, dag och månad		År, dag och månad		År, dag och månad		År, dag och månad	
Sjöströms järn- och stålverk		betjänt		18 1/2		Sölvesborg B. G.		1856		1892		1892		1892		1892	
Sjöströms järn- och stålverk		handlare		56 1/2		Sölvesborg B. G.		1856		1892		1892		1892		1892	

Utdrag ur församlingsboken för Göteborgs Kristine församling 1900-1904, Carl Mårten Elof finnes på andra raden.

Hotell Kung Karl finns än idag, men under namnet Grand Hotel Opera. Hotellet var vid 1800-talets slut ett gediget och utsmyckat stenhuss längs Nils Ericssonsgatan mitt i Göteborg, ett stenkast från Femman-huset. Budgetrummen på dagens hotell har kvar delar av inredningen från slutet av 1800-talet. Man får väl hoppas att de bytt sängarna!

Hotell Kung Karl där Carl bodde från dec 1893 - dec 1904

Gertrud får ett hem

Paret Ekström hämtade upp det lilla flickebarnet den 29 maj 1894, varför det dröjde över ett år från brevet skickades tills dess att Gertrud hämtades finns tyvärr ingen information om. Men hos familjen Ekström boende i Göteborgs Haga blev hon kvar. Gertrud hade en fosterbror, Gustaf Adolf som togs in hos paret Ekström på 1870-talet. Gustaf var troligen väldigt mån om den lilla flickan, det finns brev daterade 1897 som Gustaf skickat till familjen där han frågar hur lilla Gertrud mår och meddelar att han skickat henne en docka. Längre fram kommer vi kika närmare på dessa brev. Gustaf var i 20-års åldern när han fick en fostersyster.

Det sägs att pappa Carl kom och besökte Gertrud med jämna mellanrum och troligen är det under dessa tillfällen som Carl delgav information kring modern. Enligt Carl skulle modern lämnat Sverige och lilla Gertrud för det stora landet i väst tillsammans med sin man och sina barn. Att mannen hade rest över tidigare för att jobba ihop pengar till biljetterna har jag också hört vilket gjorde det möjligt för modern att ha affären med Carl utan att hennes man skulle få reda på det. Innan hon avreste till USA skulle hon alltså fött Gertrud och sedan åkt över. Väl över skulle de jobbat på cirkus. Hur det verkligen låg till kommer jag faktiskt att få reda på, men det kommer att avslöjas längre fram.

Gertruds fosterpappa Carl Alfred Ekström arbetade som skomakare och familjen bodde i Göteborgs Haga. När Gertrud gick i tredje klass i maj 1903 togs ett klassfoto vilket visar en söt och troligen envis liten tjej – om man nu kan se egenskaper i ett fotografi. Även om man nu är partisk så måste jag ändå medge att Gertrud absolut är en av de sötaste flickorna i klassen. Kanske har det att göra med att man har samma gener! Lärarinnans hatt är rätt fräck också. Gertrud gick troligen på Hagaskolan eller Annedalsskolan, eller kanske rent utav båda då familjen 1908 flyttar till Göteborgs Annedal.

Tyvärr går det inte att fastställa vilken av skolorna hon gick på när skolfotot togs eftersom jag inte vet mer kring hennes skolgång, ej heller finns det så mycket information kring skolorna på webben. Vad man kan göra om man vill få fram mer information är att vända sig till Regionsarkivet i Göteborg. Där finns gamla dokument och en del betyg. Men tyvärr är mycket information från den tiden borta.

Gertrud sitter på första raden och är den andra flickan från vänster

Carl avlider hastigt

4 december 1904 avlider Carl hastigt i en stroke/hjärnblödning på Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg och Carls familj mister möjligheten att någonsin få vetskap om flickan. Hon omnämns nämligen inte som arvtagare till Carl. Han begravs troligen i familjegraven i Sölvesborg och hans mor Maria Lagerlöf medverkar vid bouppteckningen där det fastställs att sonen har 655 kr i kapital och hela 3940 kr i skulder. Troligen är det skulder kvar från konkursen av familjeföretaget NM Byerska Bryggeri som Carl övertog 1887 och döpte om till Carl Rosenberg. Från konkursen fram tills sin död arbetade han som handelsresande och var anställd under Nordkvists aktiebolag. Bland sina tillhörigheter hade han en koffert, kläder, fickur och skor.

Sölvesborg bryggeri fd. NM Byerska Bryggeri och Carl Rosenberg

I och med Carls död mister även Gertrud möjligheten att få träffa sina biologiska släktingar. Hurvia Gertrud och paret Ekström någonsin får reda på Carls död är oklart. Men trots att fosterlönen inte längre kunde betalas ut som Carl lovat i brevet paret mottog i april 1893 där det stod att familjen skulle erhålla 150 kr i kvartalet till dess att flickan uppnår 15 års ålder fortsätter de att fostra Gertrud. Möjligen fick de hjälp av fattigvården, men det är inte helt säkert och inga dokument har jag ej funnit på detta. I och med pappas död står Gertrud helt utan biologiska band och även om någon skulle känna till att hon finns, är det ingen i livet som vet vart. Det var åtminstone vad jag trodde vid den här tidpunkten.

32

Edsb. George 1873 död.
10 FEB. 05 1881

År 1905 den 27 Januari förrät-
tades bouppteckning efter Handels-
resanden Carl Martin Klaf Rosen-
berg, som aflidit den 4 Decem-
bertidit är, 48 år gammal, och efter-
lämnat såsom arvingar,
modern, Maria Johanna Rosenberg,
född Lagerlöf, enka efter
Bryggeriegarne Nils Klaf
ten Rosenberg och bosatt
i Skurfova, Skåne,
bröderne, Handlanden Knut Wilhelm
Rosenberg i Lörby, Skåne,
och
Handelsresanden Iren Teo-
dor Rosenberg i Ystad,
it Rosenberg
Lö-

Utdrag ur Carls
bouppteckning från 1905

Familjen Rosenberg

Carls far Nils Mårtensson Rosenberg (N M Rosenberg) föddes 1806 den 29 september i Mjällby församling. Han var byggmästare och bryggeriägare för NM Rosenbergs bajerska brygger i Sölvesborg. Bryggeriet var ett av Sölvesborgs mest livskraftiga företag på 1850-talet. Företaget startade 1845 i kvarteret Bävern 1 och flyttade efter en brand 1858 ut till en plats söder om staden.

Carls far Nils Mårtensson Rosenberg gifter sig med möllans dotter Karin Svensson född 1814 i Sölvesborg och de tar in fosterdottern Maria Johanna Lagerlöf. Karin avlider efter ett barnlöst äktenskap och efter hustruns död gifter Nils Magnus sig med fosterdottern född 9 november 1835 i Mörrum och hon sägs vara släkt med författarinnan Selma Lagerlöf. Paret fick många barn; Carolina Mathilda född 1854, Gertruds far Carl Mårten Elof 1856, Bror Nils Oskar 1860, Maria Josefina 1862, Knut Wilhelm 1863, Selma 1864, Sven Theodor 1865, Elisabeth 1870 samt sönerna Henrik David 1867 och Otto 1869 båda avlider en kort tid efter födseln.

Maria Johanna hade således tio graviditeter från 18 års ålder fram till 1870 då Nils Magnus hastigt avlider den 25 oktober. Maria Johanna var då 35 år, äldste sonen Carl 14 år och yngsta dottern knappt en månad gammal. Troligen hade familjen det gott ställt och hade råd med pigor och drängar samt anställda i de olika verksamheterna. Efterhand kom också sönerna att starta affärsrörelser. Carl i gården 106 tillsammans med bröderna Oscar och Sven som medhjälpare. År 1882 ombildades bryggerirörelsen och fortsatte under firmanamnet NM Rosenbergs Bier & Porter Bryggeribolag och som tidigare nämnts gick företaget i konkurs 1889. Ny ägare 1890 blev Edouard Hermann Arndt som ändrade namnet till Sölvesborgs bryggeri och företaget levde till fram till 1950-talet.

Genom säkerställandet av Gertruds biologiska far och eftersöknar på webben har jag lyckats få kontakt med Gertruds nu växande släkt. Något ingen i släkten för 20 år sedan trodde var möjligt. Självklart är detta fantastiskt roligt. Det är även därifrån de tre bilder på denna sida kommer, tyvärr har jag ännu inte lyckats hitta någon bild på Carl.

NM Rosenberg

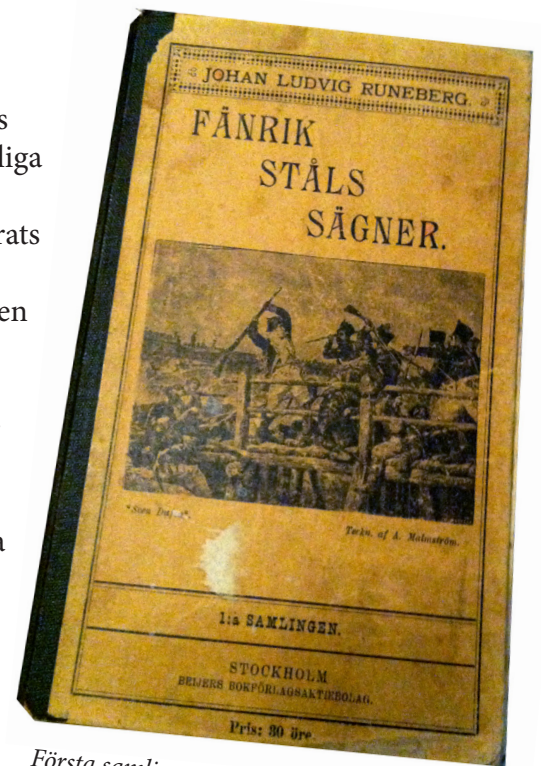
Maria Johanna Lagerlöf tagen 1925

Från vänster Maria f. Eckerberg och Knut Rosenberg, Selma Rosenberg, Sven Rosenberg, Maria Josefina Rosenberg och Ebba och Georg Heyden. Bilden är troligen tagen på Carls begravning från 1904 och namngivningen inte 100% säker. Fotot kommer från Carls syster Ebba.

Gertrud fyller år

På sin 13-års dag får Gertrud 1:a och 2:a diktsamlingen av Fänrik Ståls Sägner av Johan Ludvig Runeberg. Diktsamlingen beskriver både verkliga och fiktiva händelser under finska kriget mellan Sverige och Ryssland 1808-1809, där Sverige förlorade Finland till Ryssland. De har illustrerats av bl.a. Albert Edelfelt och i decennier utgjort obligatorisk läsning för många skolbarn, Gertrud troligen en av dessa. I innehållsförteckningen har Gertrud antecknat hur många verser varje dikt har så troligen har böckerna använts flitigt. En stor eloge då jag troligen inte skulle klara av att läsa mer än några verser! Priset för dessa två diktverk var 60 öre och var Inköpta på Wettergren & Kerbers bok- och pappershandel i Göteborg. I böckerna har Anna Lovisa nedtecknat Gertrud Ekström, 1905, 8 September. Göteborg. Att det är Anna Lovisa som skrivit detta vet jag då jag jämfört handstilen med hennes bibel och Gertruds klassfoto.

Första samlingen av de båda Gertrud fick

Fånge nr 17 - Historien om Anna Lovisa

Gertruds fostermamma Anna Lovisa Ekström fd. Videgren föddes den 8 dec 1838 i Rogdberga socken nära Jönköping och blev redan som 11-åring moderlös då modern Maja Lena avlider efter en tid av buksmärtor. Redan som 16-årig fick Anna Lovisa lämna föräldrahemmet för att jobba som piga i de närbelägna gårdarna.

En kylig november dag 1862, mer exakt den 24:e, börjar Anna Lovisa, vid tiden arbetande som piga i Bråneryd Småland, få barnabördssmärtor. Hon har blivit gravid utanför äktenskapet och skäms över sitt tillstånd. Fadern till barnet, drängen Nils Petter Svensson arbetar några gårdar bort i Gölghult vill inte veta av graviditeten och äktenskap fanns inte på listan som alternativ. Redogörelsen för händelseförloppet är från Anna Lovisas vittnesmål som användes vid hennes rättegång

Den 24-åriga pigan föder fram en liten pojke i svinstians foderrum i en liten hög av halm. Barnet som inte verkat ta någon skada av förlossningen lindar hon naket in i sitt förkläde, och pga. av sin skamsenhet vågar hon ej då in till husfolket utan beger sig sedan till sin far boende ungefär 1,6 mil från Bråneryd. Men redan efter tvåhundra alnar från ladugården faller Anna Lovisa till marken av matthet och svimmar.

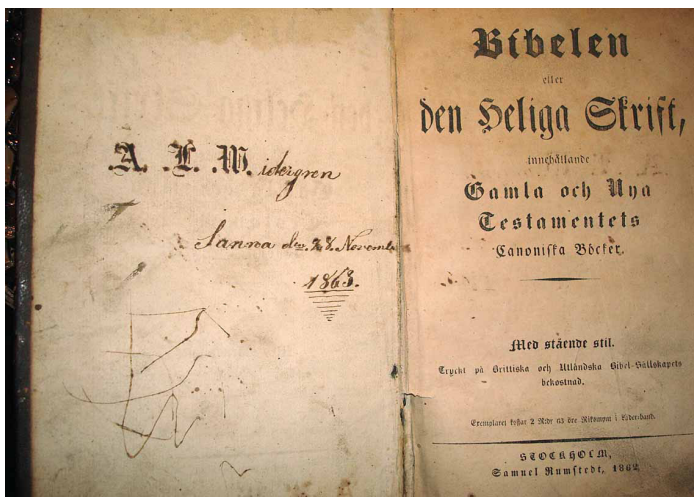
Vid uppvaknandet möts hon troligen av en postpartum psykos.

Hon försöker med avsikt att förgöra en nyfödd pojken, med knuten hand tilldelade hon två eller tre kraftiga slag varefter hon stack in pojken i en närstående buske och lade över några grenar i avsikt att dölja barnet, hon fortsatte sedan sin vandring till Stockeryd.

När kon kom fram till sin far talade hon ej om vad som hänt, utan förklarade att hon haft en kraftig blodavgång. Senare finner man pojken vid liv, två kvinnor relaterade till Anna Lovisa följde blodspåren i den nyfallna snön och fann då pojken vid liv. De tog pojken in i värmen,

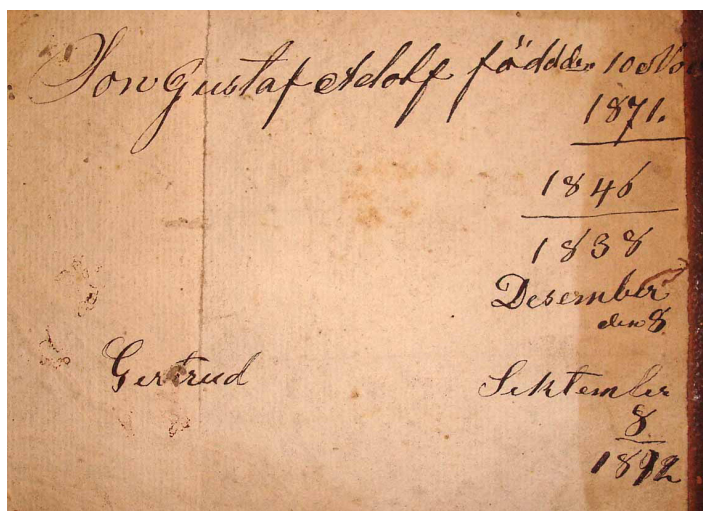
Gertrud, Carl Alfred, Otto och Anna Lovisa i Slottskogen, taget ca 1915-1920

badade honom och gav honom mjölk. Tyvärr avlider pojken senare på kvällen på grund av sina skador, men innan han avled hann han bli nöddopt och fick namnet Fredrik. Det framgår inte i rättegångshandlingarna om Anna Lovisa träffade pojken efter hon lämnat honom. Men det gjordes en obduktion på Fredrik, tyvärr är den mycket svåräst då dokumentet jag har är en dålig kopia. Men man ser dock att de olika kroppsdelarna är uppskrivna som rubriker, och att obducenten gjort ett utlåtande på varje del. Huvudet är den del det står mest om. Anna Lovisa döms till sex års arbete på Norrmalms straff- och arbetsfängelse i Stockholm dit hon anländer den 18 februari 1863. Anna Lovisas cellkamrat har visat sig vara min mors barndomsväns mormor - världen är då inte stor! De vänner på 1870-talet i Stockholm under stafftiden och först på 1960-talet i Göteborg möts släkterna igen, utan att känna till till de nu döda gemensamma förfädernas förflutna - vilket de upptäcker först 2007.

Bilden på föregående sida är den enda bilden vi har på Gertuds fosterföräldrar som vi känner till. Jag har idag kontakt med en släkting till Anna Lovisa. Han har gått långt tillbaka i Anna Lovisas släkt som som en gång var en släkt med stora tillgångar. Han hade dock ingen aning om Anna Lovisas historia och har ej heller några bilder på henne.

Vid tiden för mordet dömdes nästintill alla kvinnor som mördat sina barn till dödstraff, men blev oftast benådad av kungen om man ansökte. Anna Lovisas benådning finns troligen på Stockholms stadsarkiv. Hon släpps efter 6 år den 12:e februari 1869 med noteringen gott uppförande. Hon flyttar då tillbaka till hemorten men flyttar 1874 till Eksjö där hon senare träffar skomkargesällen Carl Alfred Ekström med vilken hon gifter sig med 1877.

Anna Lovisas far dog i november 1863 och begravdes i tysthet. Troligen hade dottern skam- och skuldsatt familjen. Nästan alla hennes sex syskon hade lämnat orten och fadern grovt alkoholiserad, han verkar ha dött till följd av sitt missbruk.

Till vänster: Anna Lovisa Videgrens bibel daterad i Sanna den 28 nov 1863

Nedan: Information från Jönköpings fängvårdsanstalt 1862

Fol. 158. № 173. Anna Lovisa Videgren.

Lefnadsomständigheter före ankomsten.					Förhållanden		
Födelseår, månad och dag.	Föräldrarnas namn, stånd samt ställe, uppfostran till och vilkor, samt om de är näringsfång samt tiden i By, Socken, Stad, Härede, foga och härest, eller när och stället för första och öfriga.	Uppfostran, förra yrke, el. andra eller nära anseende, eller näringsfång samt tiden i sista Nattevardsgången.	Öfvergif eller gifst samt om hon varit eller bort vara gifst eller gifst till, uppgifst i deras namn och vistelseort.	De församlingar der personen varit eller bort vara ansett tillhörande och tiden när, så att deraf må synas hvilket fattigvårds-samhälle fängsen vid afgången från fängset tillhör, enligt Kgl. Förordn. d. 13 Juli 1853.	Om, när och af hvad anledning tillförene häktad, för brott tilltalad, frikänd, bestroffad eller benådad.	När och af hvad orsak personen till fängvårdsanstalten ankommit, samt beslutet derom.	Kunskap i Christendom läring, skrifning, m. m. vid ankomsten.
Född 1838 den 8 December under Formanens af Rog Bergs foga i Härad af Jönköpings län.	Fadern: Carl Magnus Videgren, foga i Härad af Jönköpings län. Moder: Malin Johansdotter. Född 1818 i Härad af Jönköpings län.	Uppfostran i Jönköping. 10 års skola, sedan kom ut att tjäna. 1853 i Härad af Jönköping. 1. 6. i Jönköping.	Tjälta gift.	Medeltalsfängelse för detta län i Jönköping.	Tjälta häfvens för brott tilltalad.	Ankom den 16 Dec. 1862.	Har varit i Jönköping utan tillfälle att läsa.
						Häktad för Barnamord.	

Gustaf Adolf Ekström

- Gertruds fosterbror

Vanligtvis när man tog in fosterbarn var det syskonsbarn eller bekantas barn man fostrade. Så jag levde länge med förhoppningen att de alla var kopplad till varandra. Men det veckar inte så, hur paret Ekström fått just Gustaf och Gertrud som fosterbarn vet jag inte. Det är svårt att söka i arkiven då lilla Gertrud inte hade något efternamn när hon bodde på barnhemmet och då skulle varit inskriven i fattigvården. Alla registrerade inom fattigvården var inskrivna med sitt efternamn.

En tanke jag haft är att kungen skrivit till Anna Lovisa i samband med benådning att hon skulle betala tillbaka staten genom att fostra ett sådant barn som hon själv mördat - ett oäkta. Paret Ekström tog in Alingsåspojken Gustaf Adolf som fosterbarn när de var boende i Falköping, Gustaf var då sju år. 1886 flyttade den lilla familjen till Göteborg. Gustaf Adolf bodde med paret till att han emigrerade till USA 1895 och måste således tillbringat en del tid med Gertrud.

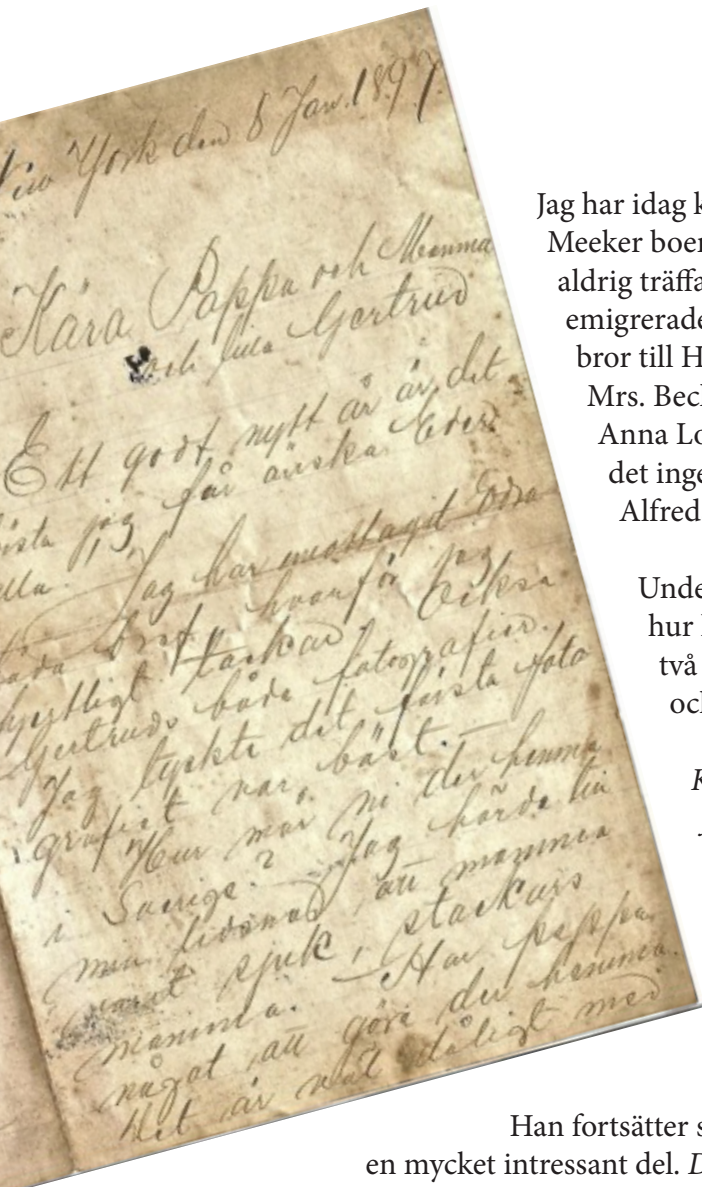
Gustaf Adolf, troligen och Gertrud ca 1910

Jag har idag kontakt med Gustaf Adolfs halvbrors barnbarns barn Jeffery Meeker boende Indiana USA. Tyvärr verkar det som om Gustaf Adolf aldrig träffade sin halvbror Herman, ej heller sin mor Edla Maria som emigrerade till USA 1886. Jefferey har nämligen aldrig hört talas om en bror till Herman. Dock skriver Gustaf att han var boende hos sin kusin Mrs. Beck. Om denna Mrs. Beck är släkt med hans biologiska familj, Anna Lovisa eller Carl Alfred har jag ingen aningen om. Dock finns det ingen med efternamnet Beck hos varken Anna Lovisa eller Carl Alfreds direkta släkt.

Under sin tid i USA skrev Gustaf ofta hem till familjen, berättade hur han hade det och frågade hur de mädde. Nedan utdrag från två av den många breven. Det första är skickat 8:e januari 1897 och det andra i december 1897. Gustaf börjar brevet med

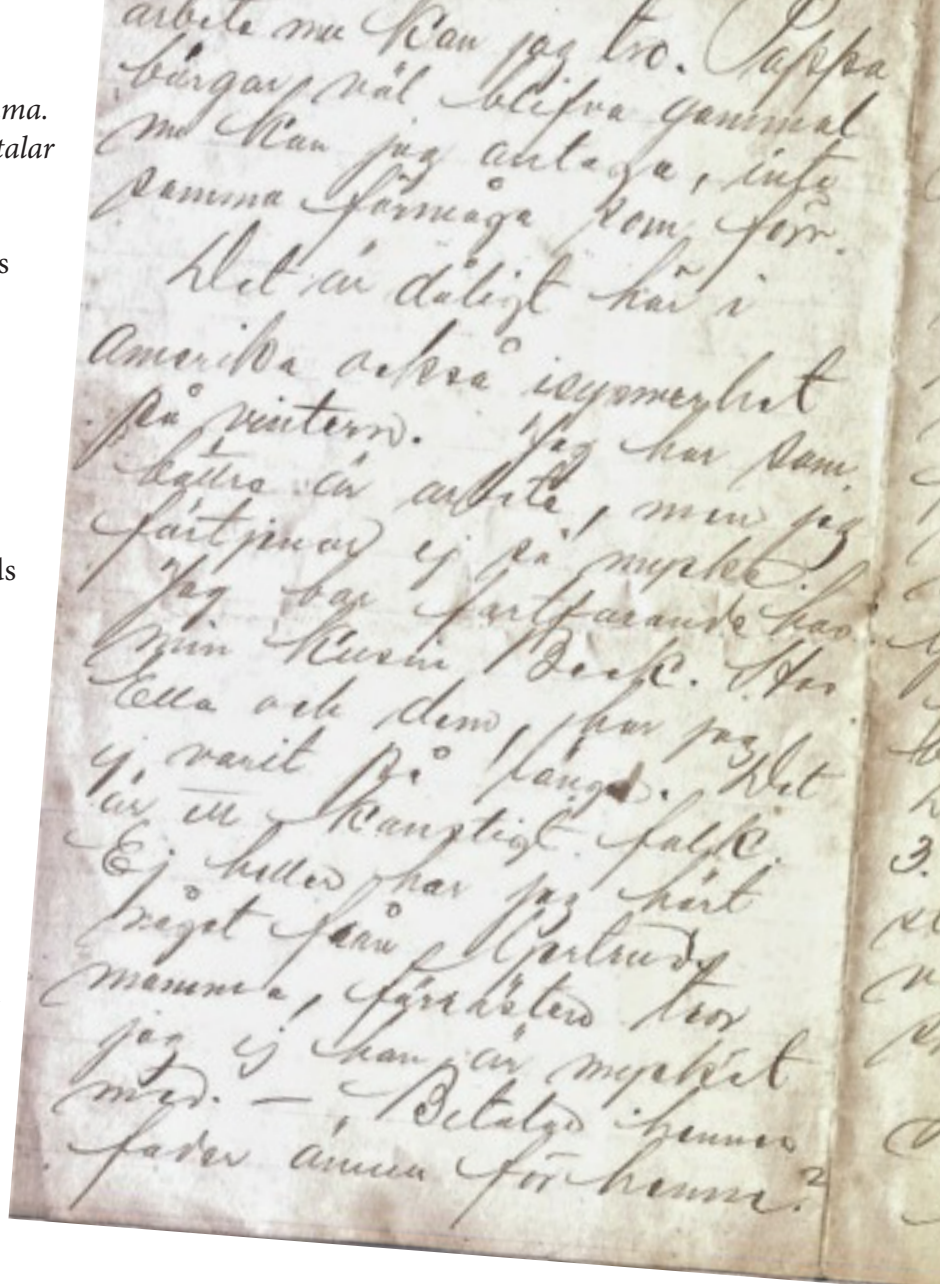
Kära föräldrar och lilla Gertrud. Ett gott nytt år är det första jag får önska eder alla! Jag har mottagit era båda brev varpå jag också tackar för Gertruds båda fotografier. Jag tyckte det första fotografiet var bäst. Hör mår ni där hemma i Sverige? Jag hörde till min förvåning att mamma varit sjuk. Stackars mamma. Har pappa något att göra där hemma? Det är väl dåligt med arbete kan jag tro. Pappa börjar väl bli gammal nu kan jag antaga. Inte samma förmåga som förr.

Han fortsätter sitt brev med ett svårtydligt stycke, men efter det kommer en mycket intressant del. *Det är dåligt här i Amerika också (han syftar på arbete) i synnerlighet på vintern. Jag har som känts är arbete, men jag f---ing ej för mycket. Jag bor fortfarande hos min kusin Beck. Hos Ella och dom har jag ej varit på länge. Det är ett krånligt folk. Ej*

heller har jag hört något från Gertruds mamma. Förresten tror jag ej hon är mycket mer. - Betalar hennes fader ännu för henne?

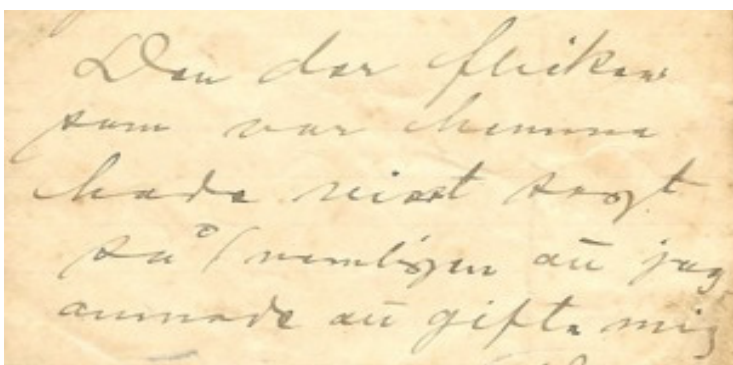
Vem kan denna kusin Becksom han bor hos vara? När han näst nämner en Ella blir jag konfunderad. Han mammas namn är Edla Maria, frågan är om den Ella kanske kan ha varit hans mamma, att hon antog ett mer amerikansk namn när hon anlände till Amerika? Dock kan det likväl varit en kompis eller annan släkting. Men, det mest spännande är ändå att han nämner Gertruds mamma! Detta måste betyda att Carl visste vart mamman var bosatt och att han gett Gustaf informationen. Carl och Gertruds mamma måste alltså haft kontakt efter det att mamman flyttat till Amerika. Troligen tog samvetet över och hon tog mod till sig att kontakta fadern och fråga om han visste vart Gertrud fanns och då skrivit ner sin adress. Även om man lämnar ifrån sig sitt barn, kanske man vill veta att det har det bra. 1897 försökte då Gustaf troligen skicka brev till den adress han fått? Kanske hade hon flyttat eller också ville hon inte ha någon kontakt med Gertrud. Hon hade ju börjat ett nytt liv i det stora landet i väst och att veta att Gertrud hade det bra räckte för henne.

arbeta nu kan jag tro. Tappa
början när blifva gammal
nu kan jag antaga, infly
samma förmåga som för.
Helt så dåligt här i
Amerika och på isområden
på vintern. Jag har som
känner så mycket, men jag
får ju vara i så mycket.
Jag har fortfarande kvar
min kusin Beck. Hon
Ella och den som jag
i varit på fängelse. Det
är en riktigt fälsk.
Ej heller har jag hört
något från Gertruds
mamma, förstås tror
jag i hänger mycket
med. - Betalar hennes
fader ännu för henne?

Det är även i detta brev som han skriver att han skickat Gertrud en docka och hoppas det ska komma välbehållen fram till henne. Han pratar om att han ska ta ett fotografi på sig och skicka till dem, tyvärr tror jag inte vi har något sådant fotografi. Han poängterar även att de i nästa brev ska berätta lite mer om hur de mår och hur de har det hemma i Sverige.

I nästa brev, daterat i december 1897 skriver han att han har skickat med ett fotografi på sig själv och att det kostade 5 dollar. Han översäder till dem 25 kronor till en liten julpresent. Han skriver även Hur mår lilla Gertrud, hoppas hon lever och har hälsan. Tack för den flaskan med svensk brännvin som jag fick, det var en erindran från gamla Sweden. Så snart jag kan så kommer jag till Sverige. Jag är ej gift och kommer ej att göra det. Den där flickan som var hemma hade mist sagt så avundsjuk/framfusig att jag annars/anammat att gifta mig. Jag är inte helt säker på vad det står. Antingen menar han att han ska gifta sig med den svenska flickan eller så ska han inte gifta sig alls, med någon! Ni kanske kan tyda vad det står?

Den där flickan
som var hemma
hade mist sagt
så framfusig att jag
annars anammat
att gifta mig

Dock tror jag att han gifte sig med Dora Ekström från Helsingborg, de står som man och hustru på en passagerarlista från 1900 när de åker tillbaka till Amerika. Det kan då stämma att mannen på bilden på föregående sida är Gustaf och Gertrud. Gustaf höll god kontakt med sin familj och verkade varit ofta hemma i lilla Sverige.

Kan ni tyda vad det står?

Kära lilla Gertrud

1913 den 5 december dimper det ner ett brev på Snickargatan 25 i Göteborg, det är ett kärleksbrev adresserat till Gertrud. Skräddargesällen och ungarlen Otto Ekelund har trånat efter Gertrud som 1913 är 21 år gammal. I brevet beskriver han sina känslor för henne och säger att brevet var nödvändigt då han inte vågar tala öppet med henne i rädsla för att hon ska ta illa upp. Han vill påpeka att han inte förälskar sig sig i den första bästa flickan han ser och eftersom Gertrud verkar känna till Otto relativt bra så tillägger han även att han varit ute alldeles för mycket ute.

Det gör mig ont att veta att du inte kan tycka den allra minsta smula om mig, men jag vill ändå låta dig veta att det inte är för vanligt sällskaps skull att jag är din uppvaktande kavalje utan därför att jag tyckte så mycket om dig och så tyckte jag det var ärligast att säga allt snälla lilla Gertrud var inte arg på mig för den skull ty då blir jag mycket ledsen. Brevet avslutas med Ja nu vet du hur jag tänker ock jag skulle vara dig mycket tacksam om du vill gifva mig ett svar antingen det ena eller det andra så är du snäll. Tackar Otto Ekelund han har även lagt till Jag vet att du inte talar om det eller visar brevet för någon eller hur?

Med tanke på framtiden och att jag sitter här idag så smälte Gertrud troligen inför Ottos brev, vem skulle inte göra det? Otto var ju dessutom en mycket stilig man, om dock ute lite för mycket. De blev ett par och tog årligen kort i slottskogen i bla. I juli 1914, juli 1915 och midsommardagen 1916. Och ett av korten är Gertruds fosterföräldrar med på bilden. Tyvärr är korten av väldigt dålig kvalité och mycket mörka, men jag har ljusat upp de så gott jag kunnat.

Otto och Gertrud Slottskogen ca 1916

Förlovningen och flickorna

-Solveig, Evy och Maj-Britt

Otto skrev 1914 som svar till ett av Gertruds brev *Tusen tack för brevet jag fick. Du kan inte tro hur glad jag blef när jag fick veta att inga hinder längre står i vägen för vårt förehavande. För övrigt är jag med om att det kan vara onödigt med någon tillställning det är nog bättre utan. Jag kommer till sången på Torsdag och då kan vi ju tala om resten för jag har så lite tid så jag kan inte skriva mera. Han avslutar brevet med Hälsa pappa och mamma så godt från mig och tacka för deras samtycke. Tack min lilla tös.*

Jag hittar inga dokument kring när deras lysning/förlovning skedde, men jag kan inte tänka mig att de talar om något annat utom en förlovning i brevet. Paret gifter sig fem år senare, den 27 september 1919. Varför det tog fem år från förloving till vigsel vet jag inte. Troligen ville Otto bli klar som skräddargesäll så han säkert kunde försörja en växande familj och 1919 har Otto just titeln skräddarmästare. Även Gertrud hjälpte Otto med sin rörelse och jobbade som sömmerska.

Det finns ett kort på en flicka i 3-4 års ålderna som liknar Gertrud, med året 1919 intryck i kortet, men det finns ingen flicka med i församlingsböckerna och inga berättelser om någon flicka som skulle avlidit i tidiga

Otto och Gertrud ca 1920 kanske i samband med giftemål

Solveig, Evy och Gertrud ca 1928

år. På kortet från misommardagen 1916 är inte Gertrud gravid, inte vad man kan se i alla fall. Kanske kan det vara en nyframkallning av ett gammalt kort på Gertrud, en dotter till Gustaf eller någon av Ottos syskonbarn, men det förblir en gåta tills vidare.

1919 flyttar paret till Hagen i Billingsdal och 5 juli 1923 föds deras första barn, Solveig Irené. Den 27:e januari 1925 avlider fostermamman Anna Lovisa av en hjärtinfarkt i en ålder av 86 år på Gibraltar i Göteborg, ett sjukhem som under tiden bedrevs att Göteborgs fattigvård. Carl Alfred flyttar hem till den växande familjen efter Anna Lovisas död och den 3 februari 1927 föds den andra döttern Evy Lisette. Carl Alfred bor tillsammans familjen från och till tills 1928 läggs även Carl Alfred in på Gibraltar sjukhem där han stannar kvar tills han avlider den 25 februari 1929 av en ålder av 83, tyvärr kan jag inte avläsa dödsorsaken men troligen är det av sin höga ålder.

Efter Carl Alfreds bortgång flyttar familjen från hemmet i Billingsdal till Västra Frölunda där deras tredje flicka Maj-Britt föds den 12 maj 1930. Redan 1931 flyttar familjen igen och då till Karl Johans församling.

Efter 1931 finns ej längre kyrko- och församlingsböcker att ta del av då det infaller inom 75-års sekretessen så nu får Gertrud barnbarn dela med sig av vad de minns från sin barndom.

Gertrud och Otto var gifta fram tills Ottos bortgång den 11 augusti 1947 endast 58 år gammal och Solveigs äldsta dotter säger att han dog av cancer. De som var med och bevittnade bouppteckningen efter honom var hans bror Olow Ekelund, Gertrud Ekelund, Solveig Ekelund och Evy Lisette.

Gertrud tog in inneboende efter som många andra för att klara hyran på slutet av 1940-talet. En av dessa inneboende var min morfar John Elmshorn. John hade nått nys om rummet av den dåvarande inneboendes mor. Henne började han prata med efter att ha missat färjan över till Sverige. John tar kontakt med den inneboende och Gertrud och han flyttar från Danmark till Sverige, in till Gertrud med familj. Det dröjer inte längre förren John får upp ögonen för Gertruds dotter Evy. John hade egentligen en annan kvinna som han hade tänkt och gifta sig med, en norska, men Evy med sitt blonda hår får morfar att avbryta förlovningen med den norska kvinnan och istället gifta sig med henne. Så det kan gå! Efter Otto gick bort 1947

levde Gertrud i ytterligare 19 år och avlider den 31 maj 1969. Båda ligger begravda i familjegraven på Västra Frölunda kyrkogård. Även Evy som avled i april 1993 ligger begravd där. Evys två systrar lever vidare, Maj-Britt till 2007 och Solveig till 2009. Barnens döttrar det vill säga Gertruds barnbarn heter Ulla, Marianne, Monica och Ingbritt finns idag i livet. Gertrud har dessutom tolv barnbarn och flera barnbarnsbarn.

Bilden till vänster är på Otto och Gertruds tre flickor. Evy, Solveig och Maj-Britt, taget ca 1935. Kanske är det taget under någon av de resor till Hallad som familjen gjorde. Ottos föräldrar Niklas och Botilda var både födda och uppväxta där.

Karin Svensson fd. Ekelund dotter till Olow Ekelund, Ottos bror minns att den stora familjen, Otto hade 6 syskon, 4 bröder och två systrar, bodde precis vid hallandsåsen. Gården kallades för Klacken, men hette egentligen Undernås. Tyvärr dog Ottos mor Botilda ca 1914 så farmor fick de aldrig heller träffa. Barnen hade således endast Niklas, Ottos far i livet av den äldre generationen. Men en himla massa farbröder, fastrar och massa kusiner.

Ottos far Niklas skulle skämtsamt sagt att husets kök låg i Skåne och resten i Halland! Men, tittar man rent geografiskt så ligger huset i Halland. Ottos föräldrar ligger begravda i Östra Karups kyrkogård i Halland.

Korten ovan visa Gertrud och Otto till vänster och deras tre flickor till höger. Från vänster Evy, Maj-Britt tillsammans med en liten vit kanin och Solveig håller i en liten katt. Till vänster ser vi en äldre Gertrud och hennes Ingemarsson, ja, ingen av de levande barnbarnen kommer

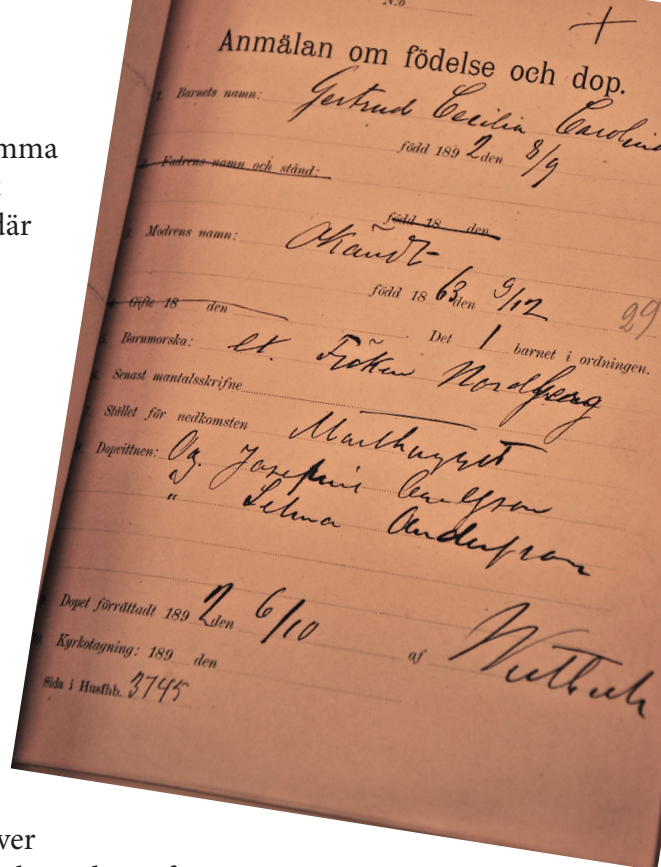

ihåg vad hennes andra kärlek i livet hette i förman. Han kallades helt enkelt bara Ingemarsson. Jag har svårt att uppskatta vilket år kortet kan vara taget, men jag tippar på att det är från mitten av 1960-talet, Gertrud levde som tigare nämnts fram till 1969. Porträttkortet på Gertrud är troligen från mitten av 1950-talet.

Gertruds biologiska mamma

Självklart kunde jag inte låta gåtan kring Gertruds biologiska mamma vara olöst. Nej, den skulle till att lösas och som första steg fick det bli en resa till arkiven i Göteborg. Jag började på Regionsarkivet där jag och en väninna tittade i fattigvårdens utpensioneringsregister i vilka Getrud borde funnits med med tanke på att hon bodde på ett barnhem som bedrevs av fattigvården. Men tyvärr hittade vi henne inte där. Vi kikade även i några barnmorskedagböckerna, dåtidens förlösningsjournaler men visste vi inte vad barnmorskan som förlöst Gertrud hette vilket man bör veta för att det ska gå smidigare. Att gå igenom den enorma mängd barnmorskedagböckerna som finns skulle vi aldrig hinna. Vi bestämde oss för att istället åka till Stadsarkivet i Göteborg för att kika på Carl Rosenbergs boppteckning för jag tänkte att kanske skulle hon omnämnts där.

På stadsarkivet började vi prata med de anställda om vårt mysterium och de beställer då upp bilagan till födelse- och dopboken. Men det stod där inget om modern, förutom hennes födelsedata och barnmorskans namn. Men, jag blev överlycklig över denna information. Nu hade jag barnmorskans namn och med hjälp av den informationen kunde vi åter igen gå till Regionsarkivet och titta i den aktuella barnmorskans barnmorskedagbok. Det började bli sent så vi begav oss hemåt, men dagen därpå ringde jag Regionsarkivet. De skulle kika i Fröken

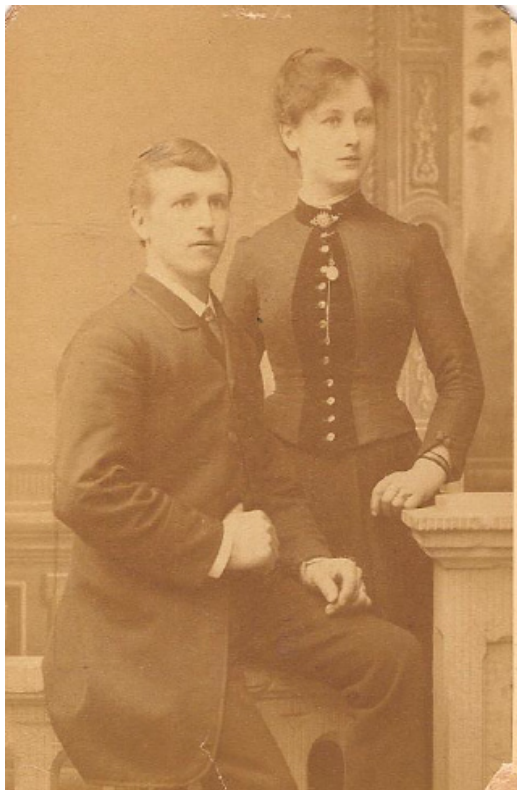

Nr	Om barnaföderskan.				Om fostrets läge.				Om förlösningsg.				Om barnet.				Om barnsängs-qvinnan 1 månad efter förlösningsg.		Om förlösningsg.		När födelsen berättades till Männen?			
	Namn och bostad *).				Ålder, antal år.	Ätt.	Öfvt.	Öfvt.	Huru många gånger född barnet?	Konstfödning.	Amningsfödning.	Amningsfödning.	Amningsfödning.	Amningsfödning.	Amningsfödning.	Amningsfödning.	Amningsfödning.	Amningsfödning.	Amningsfödning.	Amningsfödning.		Amningsfödning.		
25	Kvarngatan 1 n Obårad								11/11 24 9 24 24 8 5 4 2 3 4 2 1 8 2 4															
26	Eklundsgatan 1 Pettersson Juliana Sabotkunnig 59								11/11 24 9 24 24 8 5 4 2 3 4 2 1 8 2 4															
27	Almqvistsgatan 59 Helena Gustafsson								9 2 9 2 4 8 2 4 2 4 8 5 4 2 3 4 2 1 8 2 4															
28	Olssonsgatan 12 Pettersson Lena Wägberg 18								4 2 1 1 2 4 2 4 2 4 8 5 4 2 3 4 2 1 8 2 4															
29	Linnésgatan 17 Charlotta Larsson 17								4 2 1 1 2 4 2 4 2 4 8 5 4 2 3 4 2 1 8 2 4															
30	Göttergatan 15 Gottberg Josefina 15								1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 8 5 4 2 3 4 2 1 8 2 4															
31	Linnésgatan 17 Helena Gustafsson								4 2 1 1 2 4 2 4 2 4 8 5 4 2 3 4 2 1 8 2 4															

Nordbergs barnmorskedagbok. Två dagar senare var mysteriet löst. På rad sex i Fröken Helena Nordbergs barnmorskelängd finner vi en kvinna som är född den 9 december 1863 - samma datum som det står i bilagan om födelse och dop. Datumet den 8 september 1892 stämmer även det. Kvinnan heter Josefina Götberg och har tre barn sedan tidigare, kanske kunde det vara tvillingar som det tidigare talats om i släkten? Detta var utan tvekan Gertruds mamma. Att all information kring modern faktiskt står med ganska ovanligt, vanligare vid anonyma födslar var att man skrev som de gjort på rad ett.

Historien om Josefina Paulina Carlsdotter

Gertruds biologiska mamma hette Josefina Paulina Carlsdotter och föddes 9 december 1863 i Rolfstorp i Halland. Hon var det tredje födda, men första överlevande barnet i en barnaskara av åtta. Hennes föräldrar hette Albertina Magnusdotter och Carl Johan Johansson. Fadern jobbade som träskomakare och arrendör åt godsägaren. Josefinas mamma avlider under sitt 37:e levnadsår 1877 drygt en månad efter barn nummer åtta, Emelies födsel. Carl Johan gifter om sig med änkan Josefina ett par år senare och det får ett gemensamt barn, Klara 1882. Carl Johan lever fram till 1906 och dör som 74-åring.

Sven och Josefina Göthberg ca 1885-1890

1880 flyttade Josefina till Göteborg och träffar där sin blivande man, snickaren Sven Johan Göthberg. De gifter sig som hastigast 7 december 1884 när Josefina är gravid i sjunde månaden. Deras första dotter Elin Josefina Evelina föds 27 februari 1885. Den 28 november 1890 får paret tvillingdöttrarna Signe Aurora Beatrice och Svea Elvira Charlotta, familjen är då bosatt i Göteborgs Kristine, men flyttar till Masthugget 1892 när Gertrud Cecilia Karolina föds i september förlöst av barnmorskan Fröken Helena Nordberg. Efter tvillingarnas födsel händer något mellan det gifta paret. Troligen är det Carl Rosenberg som händer.

Josefina har själv sagt att barnens far Sven dör i april 1890 till havs arbetandes som snickare på en båt. Josefina skulle då varit gravid med tvillingarna. Men, detta vet vi stämmer inte då Sven dog i Sverige 1951 som frånskild man. Man har också funnit i församlingsboken att Josefina besökt kyrkan om bett prästerna att inte ge Sven något tillstånd att flytta. Jag tror att allt detta har med Carl Rosenberg och Gertrud att göra.

I juni 1892 skickar Josefina sina tvillingflickor till barnhemmet Barnardo's i England på inrådan av en Mrs. F.W Stoddard en skotsk kvinna boende i Alingsås.

Mrs. Stoddard hade skrivit brev till barnhemmet där hon berättade om Josefinas situation och underströk att Josefina var mycket vacker och med tanke på att hon var fattig kunde ge sig in i fel sällskap för att försörja sina barn. Barnhemmet som annars inte tog in barn från andra länder tog in tvillingarna den 20 juni 1892 när Josefina var gravid med Gertrud i sjätte månaden. Då togs även bilden till vänster.

Affären med Carl Mårten Elof Rosenberg

Carl var handelsresande men hade även rörelse i sin hemort Sölvesborg. Hur Josefina och Carl träffats och funnit tyckte för varandra kan man bara spekulera kring. Carl bodde troligen även på hotell Kung Karl innan han flyttade till Göteborg och vid tiden då Gertrud blev till bodde Josefina tillsammans med sin man och sina barn i Göteborgs Kristine (det är åtminstone vad som står i församlingsboken). Kanske var Carl den tillfälliga lösningen som Josefina behövde. Han hade råd att hjälpa henne och kanske var Mrs. F.W Stoddard en kontakt till honom? Att hon blev gravid var kanske en slump eller också var det ett säkert drag från Josefinas sida som behövde finansiell hjälp. Kanske var de bara vänner eller också kunde de inte vara tillsammans eftersom Josefina redan var gift med Sven. Sven står vid denna tid med i församlingsboken, men

Till vänster har vi Signe och höger Svea 1892

det gör även tvillingarna och det vet vi stämmer inte. Det kan kortet på tvillingarna intyga. Vad som händer mellan Carl och Josefina vet jag inte, vad som faktiskt står är att Josefina står skriven med hela sin familj i Masthugget 1892 vilket var fysiskt omöjligt för tvillingarna. Men kanske bodde Josefina där med sin äldsta dotter och Sven. Den åttonde september samma år föder hon Gertrud som troligtvis lämnas in på barnhem direkt efter födseln. Det verkar inte som om Carl informerats om Getruds födelse eller så var han på resande fot eller av annan okänd anledning ej nåbar? I april 1893 verkar han dock mycket angelägen om att Gertrud ska hämtas på barnhemmet.

Livet i Amerika

Josefina emigrerar till Amerika 1893. Enligt passagerarlistorna åkte Josefina Göthberg och Elin Josefina Evelina till New York på Britannic, hon anländer till Ellis Island den 19 maj 1893. Carl flyttade som tidigare nämnts till Göteborg i december 1892 när Gertrud var 3 månader gammal. Informationen Carl hade kring modern har sedan berättats för Gertruds fosterföräldrar som förde informationen vidare i generationer vilka jag nu äntligen har kunnat bekräfta.

Enligt Carl var Josefina gift och hade barn, bland annat tvillingflickor, vilket stämmer. Dock stämmer det inte att hennes man åkte med till Amerika. 1893 gifter Josefina nämligen om sig med änklingen John Peter Wennerholm som har fem barn, tillsammans får de tre gemensamma barn. 1895 fick de tvillingar, flickan Christina Marie och en liten pojke som avled strax efter födseln. Paret får ytterliggare en flicka Mabel 1904. På kortet till höger som troligtvis är från 1904 bär John en uniform från det amerikanska inbördeskriget. John stred som många amerikanska män i inbördeskriget i vilket han var både soldat inom armén och marinen. Ättlingar till John har sagt att de inte visste så mycket om Johns andra hustru, men att hon skulle varit en så kallad "mail order bride" det vill säga en beställningshustru har det talats kring. Kanske lämnade Josefina Sverige för ett redan ordnat liv i USA?

Josefina tillsammans med sin amerikanske man John

Tvillingarna som lämnades på Barnardo's i England hamnade först på Barnardos avdelning Babies' Castle som låg i Hawkhurst Kent. I augusti 1892 hamnade flickorna i sitt första fosterhem där dom stannade i sju år. I maj 1899 bodde de tillsammans med Mrs. S Linfield i Billingshurst Sussex och den 14 april 1902 flyttade de till Pink Clover Cottage som var Barnardos flickhem i Barkingside, Ilford, Essex. Ett par veckor senare lämnade de England tillsammans med många andra barn från barnhemmet på båten SS Dominoim och anlände till Quebec City i Canada. Flickorna, i alla fall Singe var placerad hos Mrs. Thomas Ruddy boende vid Victoria Corner i Ontario den 17 juni 1902.

I maj 1904 skriver Josefina till barnhemmet och ber dem återlämna flickorna och i oktober 1904 skriver Barnardos kanadensiska kontor till huvudkontoret och ber dem återförena flickorna med sin mor. När inget hänt i januari 1905 skriver äldsta systemen Elin som då är 20 år och ber om sina systrar och det är inte förrän Josefina i September

1905 skriver och hävdar att hon var lovad flickorna tillbaka senast de år de fyllde 14 som hon i mars 1906 återförenas med sina tvillingflickor. Det är Signes barnbarn Jim Wild som delat med sig av berättelserna och bilderna av Josefina och tvillingflickornas liv. Han och hans familj är boende i Kanada och var senast på släktresa i Sverige 2009. Hans moster Svea (Vera) Elvira Charlotte Adams var Signes yngsta dotter av tre och föddes den 10 februari 1927, endast ett par dagar efter min mormor Evy Lisette.

Det har varit en lång och intressant resa, nu när jag anlönt till stationen känner jag mig både glad och smått sorgsen - jag kommer sakna det dagliga sökandet och spännande upptäckerna. Att historien om Gertrud mottagits med intresse och gläde hos nyvunna släktingar känns roligt och för mig är det självklart att föra historien kring Gertrud vidare i slakten. Väcka historien vid liv för en stund, glömma bort vårt stressiga vardag och få läsa om den lilla flickan som efter 120 år hittade hem.